

Jaarverslag en Jaarrekening 2021

van de centrale kas voor de predikantstraktementen
van de Protestantse Kerk in Nederland

uitgebracht door:

**Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen
van de Protestantse Kerk in Nederland
Utrecht, 18 mei 2022**

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
VERSLAG VAN DE BEHEERCOMMISSIE CENTRALE KAS PREDIKANTSTRAKTEMENTEN	3
Inleiding	3
Naam en vestigingsplaats	3
Werking centrale kas predikantstraktementen	3
Relatie met de Protestantse kerk	3
Vaststelling en goedkeuring	4
Kerncijfers	4
Bestuurlijk verslag	6
Opdracht van de Beheerscommissie	6
Verslag commissievergaderingen 2021	6
Beleid met betrekking tot het ambt van predikant	6
Beleid met betrekking tot de rechtspositie van de predikant	7
Beleid met betrekking tot de governance over de predikantstraktementen	7
Beleid met betrekking tot de pensioenvoorziening	7
Beleid met betrekking tot de arbeidsongeschiktheidsvoorziening	8
Beleid met betrekking tot de verzuimbegeleiding bij ziekte	8
Beleid met betrekking tot de financiering van de traktementen	9
Beleid met betrekking tot de centrale kas	10
Bezwaren en geschillen	10
Ondersteuning door de Dienstenorganisatie	11
Samenstelling commissies en bureau	11
Samenstelling Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen	11
Samenstelling Commissie van Beroep ex artikel 42 GRRP	11
Dienstenorganisatie - Team predikantstraktementen en -pensioenen	12
Toekomst	13
Begroting 2022	13
Belangrijke ontwikkelingen in 2022	15
Risicobeheer	16
Financieel resultaat	17
Resultaat 2021	17
Beleid reserves en normering	18
JAARREKENING 2021	19
Jaarrekening 2021 centrale kas predikantstraktementen	19
Balans per 31 december 2021	19
Staat van baten en lasten over 2021	20
Kasstroomoverzicht	23
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2021	24
Toelichting op de balans	30
Vlottende activa	30

Algemene reserve	31
Vorzieningen	32
Kortlopende schulden	34
Gebeurtenissen na balansdatum	34
Toelichting op de baten en lasten	35
Bijdragen van gemeenten	35
Bijdragen van predikanten	36
Primaire arbeidsvoorwaarden	37
Secundaire arbeidsvoorwaarden	38
Wachtgelden	40
Uitkering gemiddelde woonbijdragen	41
Pensioenpremies	41
Kosten overgangsmaatregelen	42
Kosten proponentenkorting	42
Kosten beheer en administratie	43
Overige lasten	43
Vaststelling	45
Overige gegevens	46
Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	46
Statutaire bepaling resultaatbestemming	46

VERSLAG VAN DE BEHEERCOMMISSIE CENTRALE KAS PREDIKANTSTRAKTEMENTEN

Inleiding

Naam en vestigingsplaats

Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen
van de Protestantse Kerk in Nederland
Postbus 8504
3503 RM Utrecht
Telefoon: (030) 880 16 61
E-mail: predikantstraktementen@protestantsekerk.nl
Internet: www.protestantsekerk.nl/thema/arbeidsvoorwaarden-predikanten/
Bezoekadres: Joseph Haydnlaan 2a, 3533 AE Utrecht

Werking centrale kas predikantstraktementen

De werking van de centrale kas predikantstraktementen voor 2021 staat verwoord in artikel 22 van de generale regeling rechtspositie predikanten, zoals die in 2021 gold.

De uitgaven van de centrale kas predikantstraktementen hebben betrekking op:

- de inkomensvoorziening en de vergoeding van onkosten van predikanten voor gewone werkzaamheden bij actieve dienst, ziekte, arbeidsongeschiktheid, onvrijwillige en niet verwijtbare werkloosheid en ouderdom;
- de kosten die moeten worden gemaakt om de inkomensvoorziening beleidsmatig en administratief uit te voeren.

De inkomsten van de kas bestaan uit bijdragen van gemeenten, waarbij

- gemeenten met een predikant in actieve dienst bijdragen naar rato van de werktijd van de eigen predikant, waarbij de bijdrage per fulltime predikant voor elke gemeente gelijk is;
- gemeenten met een vacature bijdragen naar rato van de omvang van de vacature, waarbij de bijdrage per fulltime vacature predikant voor elke gemeente gelijk is;
- gemeenten zonder een vaste predikant bijdragen met een bijdrage die voor elke betreffende gemeente gelijk is.

Door dit systeem van bijdragen:

- is de prijs van een predikant voor een gemeente stabiel: los van indexaties en eventuele restituties zijn er door de jaren heen voor een gemeente geen prijsstijgingen of -dalingen die samenhangen met het traktement van de eigen predikant;
- is de prijs van een predikant of vacature voor elke gemeente even hoog, waardoor er bij het beroepingswerk geen financiële prikkels of belemmeringen zijn;
- dragen de gemeenten gezamenlijk de kosten die zich incidenteel kunnen voordoen, zoals de kosten van de wachtgelden, de verhuiskosten bij emeritaat, de jubileumgratificaties, de arbodienst en dergelijke.

Relatie met de Protestantse kerk

De Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen is overeenkomstig artikel 2 van de generale regeling rechtspositie predikanten van de Protestantse Kerk in Nederland onderdeel van de rechtspersoon Protestantse Kerk in Nederland.

De Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen is gevestigd te Utrecht.

Vaststelling en goedkeuring

In overeenstemming met artikel 2-3 van de generale regeling rechtspositie predikanten legt de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen hierbij het bestuurlijk en financieel verslag 2021 van de centrale kas predikantstraktementen ter goedkeuring voor aan de kleine synode. Het financieel verslag wordt opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de rechtspersoonlijkheid bezittende Protestantse Kerk in Nederland, gevestigd te Utrecht.

Kerncijfers

Onderstaand enkele kerncijfers met betrekking tot de omvang van de populatie predikanten, de mobiliteit, het traktement en het beheer van de kas.

Kerncijfers predikanten	2021	2020	2019
Statistiek (omvang populatie)			
Gemiddeld in het jaar			
Aantal fte predikanten voor gewone werkzaamheden	1.222	1.286	1.331
Aantal fte hulpdiensten (via centrale kas)	4	0	0
Aantal fte vacatures	270	253	251
Aantal gemeenten zonder predikant	168	167	169
Per einde van het jaar			
Aantal predikanten voor gewone werkzaamheden	1.438	1.480	1.546
Aantal fte predikanten voor gewone werkzaamheden	1.185	1.260	1.326
Gem. werktijd predikanten voor gewone werkzaamheden	82%	85%	86%
Aantal predikanten voor hulpdiensten (via centrale kas)	57	0	0
Aantal fte predikanten voor hulpdiensten (via centrale kas)	16	0	0
Gemiddelde werktijd bij hulpdiensten (via centrale kas)	28%	0	0
Aantal personen met wachtgeld	34	42	38
Traktement			
Gemiddeld bruto traktement (excl. toeslag tijdelijke dienst)	72.256	70.928	68.864
Gemiddeld aantal periodieken (0-20), incl. hulpdiensten	17,10	17,07	17,07

Kerncijfers beheer (x € 1.000)	2021	2020	2019
Balanstotaal	16.238	20.567	17.260
Baten	124.206	131.993	132.890
Lasten	128.081	127.602	132.151
Resultaat	-3.875	4.391	739
Kosten beheer en administratie t.o.v. het totaal der lasten (%)	464 0,4%	464 0,4%	460 0,3%
Personele lasten	327	281	277
Formatie (fte)	4,35	4,17	4,17

Bestuurlijk verslag

Onderstaand legt de Beheercommissie verantwoording af over:

- haar opdracht
- het in 2021 gevoerde beleid
- de samenstelling van de commissie
- de verwachtingen voor 2022

Opdracht van de Beheerscommissie

In artikel 2 van de generale regeling rechtspositie predikanten is de opdracht van de Beheercommissie als volgt geformuleerd.

1. De kleine synode laat zich ten behoeve van de uitvoering van de traktements- en pensioenregeling en ten behoeve van het beleid met betrekking tot de financiering van de predikantstraktementen en –pensioenen bijstaan door de beheercommissie centrale kas predikantstraktementen.
De beheercommissie bestaat uit vijf leden, benoemd door de kleine synode. De voorzitter wordt door de kleine synode aangewezen. De leden worden benoemd voor een periode van vier jaar en kunnen eenmaal worden herbenoemd.
2. De beheercommissie heeft tot taak:
  - het beheren van de centrale kas predikantstraktementen;
  - het uitvoeren van deze regeling en het nemen - onder goedkeuring door de kleine synode - van besluiten van algemene strekking;
  - het geven van voorlichting over de regeling.De beheercommissie heeft verder tot taak de kleine synode te adviseren inzake:
  - de financiering van de predikantstraktementen en –pensioenen;
  - de pensioen- en arbeidsongeschiktheidsvoorziening van predikanten;
  - de vaststelling en wijziging van deze generale regeling.
3. De beheercommissie legt de begroting, waarin de omslagheffing als bedoeld in artikel 22 is opgenomen, en de jaarrekening van de centrale kas ter goedkeuring voor aan de kleine synode. Tevens doet zij jaarlijks verslag van haar werkzaamheden aan de kleine synode.
4. De beheercommissie laat de aan haar opgedragen werkzaamheden voorbereiden en uitvoeren door het daartoe aangewezen onderdeel van de dienstenorganisatie¹.

Verslag commissievergaderingen 2021

In de uitvoering van bovenstaande opdracht vergaderde de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen in het verslagjaar 2021 vier keer, waarvan twee keer door videoverbinding. Onderstaand wordt per beleidsterrein beschreven wat besproken en besloten werd.

Beleid met betrekking tot het ambt van predikant

Met belangstelling heeft de Beheercommissie in 2021 kennis genomen van het rapport *Geroepen en Gezonden* van de Werkgroep Ambt. De aanvaarding door de generale synode van het voorstel om binnen het ambt van dienaar des Woords te differentiëren naar predikant (academisch opgeleid) en pastor (HBO opgeleid) kan op termijn grote gevolgen hebben voor de arbeid van onze commissie. Als de pastor de kerkelijke rechtspositie van predikant gaat krijgen (en dus niet langer de rechtspositie van een werknemer onder het civiele arbeidsrecht) en als zijn traktement via een omslagregeling over de gemeenten verdeeld gaat worden, dan betekent dit een serieuze uitbreiding van de verantwoordelijkheid van onze commissie. We wachten met belangstelling fase 3 van het vervolgtraject af, waarin we betrokken zullen worden bij het antwoord op de vraag naar de rechtspositie van de pastors en de financiering van hun traktementen.

---

¹ Met het aangewezen onderdeel is steeds het Team HR-Traktementen bedoeld.

Beleid met betrekking tot de rechtspositie van de predikant

Op 1 juli 2021 is het nieuwe beleid met betrekking tot de tijdelijke aanstelling van predikanten in werking getreden, nadat de generale en de kleine synode daartoe mede op advies van de Beheercommissie de nodige besluiten hadden genomen. Het nieuwe beleid brengt voor nieuwe aanstellingen op een aantal punten verbeteringen met zich mee:

- voor predikanten is er bij structurele hulpdiensten sprake van pensioenopbouw en zijn er voorzieningen voor het inkomen bij werkloosheid en arbeidsongeschiktheid;
- voor gemeenten is er meer ruimte voor tijdelijke aanstellingen tot 2 jaar;
- voor gemeenten en predikanten is er meer duidelijkheid over het onderscheid tussen incidentele en structurele hulpdiensten en de mogelijkheid tot eventuele verlenging van een tijdelijke aanstelling;
- voor proponenten is de positie op de arbeidsmarkt verbeterd, omdat zij voor een gemeente gedurende de eerste vier jaar van de verbintenis goedkoper zijn;
- de beloning van structurele hulpdiensten verloopt via de centrale kas predikantstraktementen en betekent voor de betrokken gemeenten een administratieve zorg minder.

De Beheercommissie was bij het nieuwe beleid betrokken doordat de omslagregeling moest worden aangepast met de invoering van de tijdelijke-dienst-opslag en de proponentenkorting en doordat met ingang van 1 juli 2021 nieuwe hulpdiensten in de administratie opgenomen moesten worden.

Verder kreeg de Beheercommissie het verzoek te adviseren over de invoering van een nieuwe 'ontslaggrond' in de rechtspositie van predikanten, namelijk de losmaking van een gemeente in opheffing. De commissie adviseerde er positief over dat zij wachtgeld moet gaan uitkeren aan de predikant, die werkloos wordt doordat zijn gemeente wordt opgeheven. De kans dat deze situatie zich gaat voordoen lijkt overigens klein: gemeenten die worden opgeheven zullen in de praktijk de gemeenten zijn die al langere tijd vacant zijn. Waar toch een predikant moet worden losgemaakt, heeft de commissie gestipuleerd dat het wachtgeld in de eerste instantie wordt gefinancierd uit het eventueel aanwezige liquidatiesaldo.

Beleid met betrekking tot de governance over de predikantstraktementen

Als het gaat om het ambt, de rechtspositie en de arbeidsvoorwaarden van predikanten voor gewone werkzaamheden, zijn er binnen de kerk meerdere partijen die daarover besluiten nemen: de generale synode (ambt), de kleine synode (rechtspositie), het Georganiseerd overleg predikanten (arbeidsvoorwaarden), de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen (financiering van de traktementen en uitvoering van de traktementsregeling) en de Dienstenorganisatie (voorlichting, uitvoering administratie). Bij de evaluatie van de kerkorde in 2011 is besloten om nog eens goed te kijken naar ieders rol en naar een zodanige taakverdeling dat de besluitvorming niet onnodig ingewikkeld of tijdrovend is. Het Generaal college voor de kerkorde legde een voorstel tot verbetering van de governance voor. Daarin kregen alle partijen een duidelijke(r) taakomschrijving en werden besluiten over detailzaken met het oog op de slagvaardigheid van de besluitvorming naar lagere echelons verschoven. Voor de Beheercommissie betekende het voorstel een beperking van taken:

- het opstellen van regels voor de toekenning van periodieke verhogingen (inschaling) en voor de verrekening van neveninkomsten met een wachtgeld is verschoven naar het Georganiseerd overleg, dat over de uitvoerbaarheid van het beleid met de Beheercommissie zal overleggen;
- de voorlichting over de predikantstraktementen en de uitvoering van de administratie, waaronder de betaling van de pensioenpremies is verschoven naar de Dienstenorganisatie;
- de dode letter over de heffing van wettelijke rente bij betalingsachterstanden is geschrapt.

De Beheercommissie stemde in met de voorgestelde verbetering van de governance.

Beleid met betrekking tot de pensioenvoorziening

Per 1 juli 2012 is de pensioenvoorziening van de predikanten ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). Er werd een zogenaamde uitvoeringsovereenkomst getekend met een duur van 10 jaar. Per 1 juli 2022 kan het contract worden verlengd voor opnieuw 10 jaar. Het pensioenfonds legde een geactualiseerde uitvoeringsovereenkomst voor, waarover de Beheercommissie met de juristen van het fonds heeft overlegd. Daarbij ging het niet over de inhoud van de pensioenregeling:

die is vormgegeven met het reglement van het fonds, dat voor alle deelnemers in de sector gelijk is. De commissie heeft er vooral op toegezien dat gewaarborgd wordt dat:

- de juiste en volledige groep predikanten onder de overeenkomst valt: predikanten voor gewone werkzaamheden, predikanten voor hulpdiensten en een vaste groep predikanten van de Evangelisch Altreformierte Kirche;
- predikanten met wachtgeld een beroep kunnen blijven doen op de regeling voor vrijwillige voortzetting van de pensioenopbouw;
- het inkomen bij arbeidsongeschiktheid is uitgesloten vanwege de verzekering bij Aegon, maar dat de premievrije opbouw van pensioen bij arbeidsongeschiktheid gegarandeerd blijft.

In verband met de zorgelijke financiële situatie van het fonds heeft het bestuur van PFZW moeten besluiten de premie te verhogen. Nadat de premie voor het ouderdomspensioen vanaf 2015 23,5% was geweest, werd de premie in 2021 verhoogd naar 25,0%. In 2022 zal de premie 25,8% bedragen.

Mede naar aanleiding van een klacht van een predikant heeft het Pensioenfonds Zorg en Welzijn het pensioenreglement gewijzigd. De wijziging bedoelde geen verandering van de pensioenregeling, maar een verduidelijking. Meer dan voorheen is nu duidelijk dat de waarde van de ambtswoning onderdeel uitmaakt van het traktement, waarover de predikant pensioen opbouwt. Ook is duidelijker hoe die waarde bepaald wordt, namelijk zoals de fiscus de waarde van het woongenot bepaalt.

Beleid met betrekking tot de arbeidsongeschiktheidsvoorziening

Vanaf 1 juli 2012 is het inkomen van de predikant bij arbeidsongeschiktheid verzekerd bij Aegon NV. Met deze inkomensverzekeraar was een samenwerkingsovereenkomst gesloten die steeds met drie jaar werd verlengd. De hoogte van de premie werd ook steeds voor 3 jaren vastgesteld. Met ingang van 2022 wil Aegon de overeenkomst en de premie jaarlijks verlengen om beter te kunnen inspelen op de (schommelende) ontwikkelingen in de rente en de schade.

Nadat de premie in de jaren 2019-2021 2,93% was geweest is voor 2022 een premiepercentage van 2,78% afgesproken. De verlaging was - ondanks de lagere rente - mogelijk dankzij een geringere schadelast, die het gevolg was van een striktere toepassing van het keuringsbeleid in de laatste jaren.

Verder is met Aegon een restitutie van € 100.000 afgesproken op de inkoopsum van ruim € 400.000 die we in 2019 hebben betaald om de toen lopende uitkeringen te verlengen in verband met het opschuiven van de AOW-leeftijd. Achteraf bleek de AOW-leeftijd minder snel opgeschoven te zijn dan aanvankelijk verwacht.

Behalve de samenwerkingsovereenkomst zijn ook de polisvoorwaarden geactualiseerd. Daarin is opgenomen dat ook predikanten die structurele hulpdiensten verrichten verzekerd zijn. Verder is duidelijker dan voorheen beschreven hoe de keuringen plaatsvinden. Eerst wordt beoordeeld of en in hoeverre de predikant het werk als predikant nog kan doen. Is dat niet meer mogelijk, dan vindt de keuring op gangbare arbeid plaats.

Verder is de keuringsprocedure opnieuw beschreven. Bij de keuring kunnen maximaal 9 partijen een rol spelen: de kerkenraad, de predikant, de Beheercommissie, Aegon, de medisch adviseur, de keuringsarts, de bedrijfsarts, de behandelend arts en de arbeidsdeskundige. In heldere stappen is het tijdpad met ieders rol beschreven. Hopelijk leidt dat ertoe dat de keuring altijd binnen de risicotermijn van 2 jaar kan worden afgerond.

Beleid met betrekking tot de verzuimbegeleiding bij ziekte

De cijfers

Na afloop van het verslagjaar heeft de Beheercommissie de cijfers betreffende het ziekteverzuim van de predikanten voor gewone werkzaamheden opgemaakt. De cijfers gaan over het aantal predikanten en het aantal verzuimdagen zonder rekening te houden met het arbeidspatroon of het werktijdpercentage. Verder gaat het alleen over het verzuim dat door de gemeenten bij de arbodienst is gemeld. Kortlopende ziektes die niet bij de arbodienst zijn gemeld, maken dus geen onderdeel uit van de cijfers.

Ziekteverzuim predikanten	2021	2020	2019
Aantallen:			
Nieuwe ziekmeldingen lopend jaar	36	92	99
Gemiddelde verzuimduur (dagen in het jaar)	143	142	146
Afgesloten verzuimen	43	104	87
Gemiddelde duur afgesloten verzuimen	292	238	222
Afkeuringen (gedeeltelijk of volledig)	5	6	5
Percentages:			
Verzuimfrequentie (meldingen/aantal pred)	2,36%	5,89%	6,11%
Verzuimpercentage (ziektedagen/dagen per jaar)	1,64%	3,99%	3,87%

Ten opzichte van eerdere jaren zijn de verzuimcijfers in 2021 substantieel gewijzigd. De verzuimfrequentie en het verzuimpercentage waren zo'n 60% lager dan het jaar ervoor. Aan de arbodienst is gevraagd of dit beeld overeenstemt met andere sectoren en in hoeverre corona hierbij mogelijk een rol speelt.

Klanttevredenheidsonderzoek arbodienst

Arbodienst Perspectief houdt elk jaar een klanttevredenheidsonderzoek onder de gemeenten en de predikanten die in het afgelopen jaar met de arbodienst te maken hebben gehad. In 2021 werd de dienstverlening in 2020 gemeten. Deze werd door predikanten gewaardeerd met een gemiddeld cijfer van 7,57 (in 2019 7,09) en door de gemeenten met een gemiddeld cijfer van 7,17 (in 2019 7,00). Er is dus sprake van een stijgende lijn in de waardering. Met de arbodienst is besproken dat er volgens de predikanten en gemeenten verbeterpunten blijven op het gebied van:

- de bereikbaarheid van de bedrijfsartsen
- de communicatie, onder meer via de digitale portal
- de kwaliteit van de rapportages van de bedrijfsarts aan de gemeente.

Perspectief wil op deze punten zijn best blijven doen, maar geeft tegelijkertijd aan niet heel veel mogelijkheden te zien om de dienstverlening te verbeteren. Hierbij speelt het (landelijke) tekort aan bedrijfsartsen een rol en ook het probleem dat gemeenten soms geen reële verwachtingen hebben over de rapportages van de bedrijfsarts.

Beleid met betrekking tot de financiering van de traktementen

In het verslagjaar heeft de Beheercommissie een plan ontwikkeld om de omslagregeling predikantstraktementen ingrijpend te vereenvoudigen. De belangrijkste aanleiding daartoe vormden de velerlei bezwaren van gemeenten tegen de bijdrage, die ze in vacaturetijd aan de centrale kas moesten leveren. In de nieuwe regeling die ingaat op 1 januari 2022 betalen de gemeenten alleen nog een kleine bijdrage van € 28,92 per maand voor de diensten van de Dienstenorganisatie met betrekking tot de traktementen en pensioenen (= basisbijdrage) alsmede een bijdrage per dienstdoende predikant in de gemeente (= bezettingsbijdrage). De kleine synode stemde in met de voorgestelde vereenvoudiging en vroeg daarbij aan het moderamen om te (laten) onderzoeken welke gevolgen de wijziging van de omslagregeling zou moeten hebben voor de consulentsregeling. Zou die ook niet vereenvoudigd moeten worden door de vacante gemeente simpelweg alle uren van de consulent te laten vergoeden?

Beleid met betrekking tot de centrale kas

In het verslagjaar stelde de commissie de Jaarrekening (= Financieel verslag) 2020 vast. Het gaat bij de kas om een exploitatie, die de jaren door stabiel is en waarop de corona-crisis vooralsnog geen merkbare invloed heeft gehad. Twee zaken weken in 2020 opvallend af van eerdere jaren. Waar er in het verleden jaren zijn geweest waarin de kosten van het bureau gedekt konden worden uit de rente op de liquide middelen, kreeg de commissie nu te maken met een negatieve rente. Verder is op instigatie van de accountant de wijze van berekening van de Voorziening wachtgelden aangepast: er wordt daarbij niet alleen meer rekening gehouden met verrekening van neveninkomsten, maar ook met het effect van tussentijds beëindigde uitkeringen.

In 2021 is ruim € 2,9 miljoen aan de gemeenten teruggestort uit de 'Voorziening restitutie bijdragen', betreffende het exploitatieresultaat van 2019.

De begroting 2022 leidde tot een forse stijging van de bezettingsbijdrage (€ 93.028) ten opzichte van 2021 (€ 87.762). De stijging was het gevolg van de volgende factoren:

- voor het jaar 2021 moest een 'inhaalindexatie' worden uitgevoerd, omdat de traktementen in 2020 en 2021 waren gestegen, terwijl dat voor 2021 niet was begroot en dus in rekening gebracht middels de bezettingsbijdrage;
- voor 2022 was er de reguliere verwachte indexatie van 2%;
- de pensioenpremie zal in 2022 gaan stijgen tot 25,8% (was 25% in 2021);
- in de bezettingsbijdrage moest de afschaffing van de beschikbaarheidsbijdrage en de vacaturebijdrage worden opgevangen (nadat rekening was gehouden met de invoering van een basisbijdrage).

Als het gaat om het debiteurenbeheer kan de commissie vaststellen dat de gemeenten doorgaans hun verplichtingen aan de centrale kas goed voldoen. Gemeenten met achterstallige betalingen worden actief gevolgd. Desnoods wordt met inschakeling met het classicaal college voor de behandeling van beheerszaken gekeken wat er gedaan kan worden om de schuldsituatie ten aanzien van de kas op te heffen.

Bezwaren en geschillen

In de omslagregeling staat dat gemeenten mutaties binnen 6 maanden bij de Beheercommissie moeten melden. Mutaties kunnen met terugwerkende kracht worden verwerkt, maar dus niet langer dan 6 maanden terug. Drie keer werd er door een gemeente bezwaar aangetekend tegen het besluit van de commissie om de 6-maandstermijn consequent toe te passen bij de heffing van de vacaturebijdrage. Twee keer werd het bezwaar afgewezen (1 x door de commissie zelf en 1 x door het generaal college voor de behandeling van bezwaren en geschillen). Eén keer werd het bezwaar gehonoreerd, omdat er in het verleden naar de gemeente toe een misverstand was gecreëerd door de boven-plaatselijke organisatie.

In 2021 is voor het eerst een wachtgeld toegekend aan een predikant, die met wederzijds goedvinden van de gemeente is losgemaakt na een verbintenis van minstens 12 jaar. De betreffende gemeente moet in dat geval 18 maanden bezettingsbijdrage betalen als bijdrage in de kosten van het wachtgeld. De gemeente tekende er bezwaar tegen aan dat naast de doorbelasting van het wachtgeld ook nog de vacaturebijdrage betaald moest worden. De commissie honoreerde het bezwaar door het bedrag van de doorbelasting van het wachtgeld te verlagen met het bedrag van de vacaturebijdrage. In de toekomst zal dit probleem zich niet meer voordoen, omdat de vacaturebijdrage dan zal zijn afgeschaft.

Een predikant tekende bezwaar aan tegen de uitslag van de keuring naar de mate van arbeidsongeschiktheid. De commissie verklaarde het bezwaar niet ontvankelijk, omdat in het Verzuimprotocol een andere instantie is aangewezen om dit soort bezwaren te behandelen.

In 2021 werd geen enkele zaak voorgelegd aan de Commissie van beroep als bedoeld in artikel 42 van de generale regeling.

Ondersteuning door de Dienstenorganisatie

Met ingang van 2021 is de administratie van de centrale kas breder ingebed in het geheel van de Dienstenorganisatie.

- Bij de opmaak van de begroting en het financieel verslag wordt intensiever samengewerkt met een (assistent-)controller van de afdeling Finance & Control. Deze afdeling ondersteunt nu ook actiever bij het beheer van de liquide middelen en bij de accountantscontrole, die vanaf het boekjaar 2021 zal worden uitgevoerd door KPMG.
- Voor de berekening van de traktementen wordt gebruik gemaakt van het computerprogramma dat ook gebruikt wordt voor de berekening van de salarissen van de medewerkers van de Dienstenorganisatie (Afas). Gezamenlijk gebruik van één pakket vereenvoudigt het beheer en maakt kennisdeling mogelijk, hetgeen het continuïteitsrisico vermindert.
- Voor de facturering, het debiteurenbeheer en de boekhouding wordt gebruik gemaakt van het computerprogramma dat ook gebruikt wordt voor de (quotum)administratie van de Dienstenorganisatie (AllSolutions, gekoppeld aan LRP). Gezamenlijk gebruik van één pakket vereenvoudigt het beheer en maakt kennisdeling mogelijk.
- Bij de voorlichting wordt steeds meer kennis gedeeld met het Contactcentrum, zodat daar de nodige vragen primair beantwoord kunnen worden.
- Voor de doorbelasting van de Dienstenorganisatie aan de centrale kas is een nieuwe verdeelsleutel afgesproken op basis van de versleuteling van de kosten van de ondersteunende afdelingen, zoals die ook bij andere afdelingen binnen de Dienstenorganisatie wordt toegepast.

Samenstelling commissies en bureau

Samenstelling Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen

Volgens artikel 2 van de generale regeling rechtspositie predikanten bestaat de Beheercommissie uit vijf leden. Ultimo 2021 was de samenstelling van de commissie als volgt:

- B. Kedde van Soesterberg (voorzitter), herbenoemd per 1 juli 2018 en aftredend per 1 juli 2022;
- drs. A.J. Schaap RA te Rijssen, herbenoemd per 1 juli 2019 en aftredend per 1 juli 2023;
- mr. drs. T.G.H. Spruyt te Utrecht, benoemd op 23 maart 2018 en herbenoembaar op 23 maart 2022;
- A. van Toorn te De Wijk, herbenoemd per 1 juli 2019 en aftredend per 1 juli 2023;
- C. de Heer te Eindhoven, benoemd per 1 december 2020 en herbenoembaar op 1 december 2024.

De leden van de commissie ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden anders dan een vergoeding voor vervoerskosten.

Aan de leden van de commissie zijn geen leningen, voorschotten en of garanties verstrekt.

Samenstelling Commissie van Beroep ex artikel 42 GRRP

Ultimo 2021 was de samenstelling van de Commissie van Beroep als volgt:

- mr. D.G. van Vliet te Woerden, voorzitter.
- drs. R.S.E. Vissinga te Enschede (op voordracht van de Bond van Nederlandse Predikanten)
- mr. J. Kos te Oisterwijk (op voordracht van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer)

De leden van de commissie ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden anders dan een vergoeding voor vervoerskosten.

Aan de leden van de commissie zijn geen leningen, voorschotten en of garanties verstrekt.

Dienstenorganisatie - Team predikantstraktementen en -pensioenen

De beleidsmatige, secretariële en administratieve ondersteuning van de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen geschiedt door het Team HRM-traktementen het Cluster Ondersteuning en Beheer van de Dienstenorganisatie. In 2021 had het Team een personele bezetting van 4,35 fte, verdeeld over de volgende functies:

J. Runherd, beleidsadviseur	1,00 fte
Mevr. drs. E. van As, re-integratieconsulent	0,67 fte
F.C.M. Scalzo, medewerker traktementen	1,00 fte
Mevr. I. Zaal-van der Knaap	0,53 fte
diverse medewerkers Finance & Control/Contactcentrum	1,15 fte

Toekomst

Begroting 2022

In 2021 heeft de Beheercommissie aan de kleine synode de Jaarrekening 2020 en de Begroting 2022 voorgelegd. Die werden door de kleine synode in haar vergaderingen van successievelijk juni en oktober 2021 goedgekeurd. Voor het overzicht zijn ook de jaarcijfers 2021 toegevoegd (in deze kolom is alleen het werkgeversdeel van de pensioenpremies verantwoord).

Baten (x € 1.000)	Begroting 2022	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Basisbijdragen	482	0	0	0
Bezettingsbijdragen	114.424	107.549	107.067	114.769
Tijdelijke-dienst-opslagen	346	33	0	0
Vacaturebijdragen	0	1.928	1.644	1.831
Schorsingsbijdragen	0	0	0	0
Beschikbaarheidsbijdragen	0	161	156	161
Bijdragen van gemeenten	115.252	109.672	108.867	116.761
Woonbijdragen predikanten	5.442	5.393	6.174	6.366
Pensioenpremies predikanten	9.622		8.469	8.939
Bijdragen van predikanten	15.064	5.393	14.643	15.306
Totaal baten	130.316	115.065	123.510	132.067

Lasten (x € 1.000)	Begroting 2022	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Basistraktement	49.132	47.534	46.515	49.188
Periodieke verhogingen	28.988	28.039	27.508	28.995
Tijdelijke-dienst-toeslag	254			
Vakantietoeslag	6.270	6.046	5.922	6.254
Eindejaarsuitkering	6.505	6.273	6.144	6.488
Eenmalige uitkering	0	361	0	289
Primaire arbeidsvoorwaarden	91.149	88.253	86.089	91.214
Tegemoetkoming premie ZKV	5.467	5.301	5.119	5.220
Vergoeding bureaukosten	1.599	1.556	1.586	1.632
Vergoeding vaklit./permanente educatie	1.185	1.187	1.173	1.239
Permanente educatie	595	196	595	-712
Verhuiskosten bij emeritaat/overlijden	324	297	350	257
Jubileumgratificatie	202	191	203	197
Aanvulling AOP eerste jaar	0	5	0	0
Overlijdensuitkering	29	44	21	25
Arbodienst	140	114	90	142
Secundaire arbeidsvoorwaarden	9.541	8.890	9.137	7.998
Wachtgelden PKN	1.200	1.044	1.885	584
Wachtgelden	1.200	1.044	1.885	584
Uitkering gemiddelde woonbijdragen	5.442	5.274	6.174	6.373
Woonbijdragen	5.442	5.274	6.174	6.373
Pensioenpremies PFZW	19.112	8.814	16.627	17.550
Pensioenpremies Aegon	2.586	2.498	2.481	2.640
Pensioenpremies	21.698	11.312	19.108	20.190
Suppleties predikanten	522	619	600	715
Kosten overgangsmatregelen	522	619	600	715
Verleende proponentenkortingen	207	19	0	0
Proponentenkorting	207	19	0	0
Kosten beheer en administratie	482	464	442	464
Kosten beheer en administratie	482	464	442	464
Afboeking dubieuze debiteuren	0	5	0	0
Uitvoeringskosten AO-uitkeringen PFZW	0	0	0	1
Vergoedingen ex artikel 24-8 GRRP	0	0	0	64
Restitutie bijdragen vorig jaar	0	2.964	0	0
Betaalde rente	75	96	75	74
Overige lasten	75	3.065	75	139
Totaal lasten	130.316	118.940	123.510	127.677
Saldo van baten en lasten	0	-3.875	0	4.391

Resultaatverdeling (x € 1000)	Begroting 2022	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Algemene reserve	0	340	0	-453
Reserve restitutie bijdragen	0	-4.215	0	4.843
	0	-3.875	0	4.391

Belangrijke ontwikkelingen in 2022

In het jaar 2022 bepalen naast het beheer van de centrale kas predikantstraktementen de volgende zaken de agenda van de commissie:

- de herziening op 1 juli 2022 van de governance over de rechtspositie en de arbeidsvoorwaarden van de predikanten, zoals vastgelegd in ordinanties, generale regeling en uitvoeringsbepalingen;
- het verdere onderzoek na de besluiten van de generale synode naar aanleiding van het rapport van de Werkgroep Ambt (predikanten in diverse soorten, pioniers, kerkelijk werkers etc.);
- het beleid van de afdeling Vitale Roeping van de Dienstenorganisatie met betrekking tot de ondersteuning van predikanten en kerkelijk werkers (en de mogelijke financiering daarvan);
- het monitoren van de arbodienst en de keuringsprocedure;
- de verlenging van het contract met het Pensioenfonds Zorg en Welzijn (ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen) per 1 juli 2022.

Risicobeheer

Risicobeheer betekent het in kaart brengen van de risico's voor de organisatie, het maken van een inschatting van de waarschijnlijkheid dat een risico zich in de praktijk zal voordoen en de impact die dat voorval op de organisatie zal hebben. Vanuit deze inschattingen worden maatregelen bepaald gericht op het beheer van de gesignaleerde risico's .

De Beheercommissie heeft in 2016 haar financiële risico's onderzocht door op alle uitgaven- en inkomstenposten de risico's te inventariseren. Dit heeft geleid tot de conclusie dat er een algemene reserve voor het opvangen van risico's moet worden aangehouden van minimaal 3,4% en maximaal 5% van de jaarlijkse uitgaven. Na 2016 zijn er geen wijzigingen geweest die een herziening van dit beleid noodzakelijk maken.

Als het gaat om de 'belegging' van de financiële middelen, heeft de Beheercommissie gekozen voor de Stichting Kerkelijk Geldbeheer te Gouda (SKG). SKG verricht voor de Beheercommissie feitelijk de spreiding van het risico over meerdere banken. SKG heeft gekozen voor uitsluitend Nederlandse banken met een goede rating. Er zijn door SKG geen risicovolle beleggingen gedaan. Financieringen van SKG aan gemeenten zijn gedekt door hypothecaire zekerheid.

In operationele zin onderkent de Beheercommissie risico's in die zin dat het werk voor de commissie wordt uitgevoerd door een klein team van de Dienstenorganisatie. Binnen dit team is veel kennis van zaken bij enkele personen belegd. Uitval van deze personen betekent een risico. In 2021 zijn maatregelen geëffectueerd om het werk breder in te bedden in het geheel van de Dienstenorganisatie, zowel qua personeel als IT. Dit proces is echter nog niet geheel voltooid. Als de operationele risico's niet goed worden ondervangen, dreigt er ook een reputatierisico. Het niet tijdig of goed uitbetalen van de traktementen en wachtgeld zal onrust veroorzaken bij de doelgroep en de goede naam van de Dienstenorganisatie mogelijk als geheel in diskrediet brengen.

Financieel resultaat

Resultaat 2021

Het financieel verslag 2021 eindigt met een nadelig saldo van € 3.874.936
De verschillen tussen begroting en rekening kunnen als volgt in overzicht gebracht worden.

+ Lagere lasten dan begroot	Rekening	Begroting	Afwijking
Uitkering woonbijdragen	5.273.501	6.174.000	900.499
Wachtgelden	1.044.098	1.885.000	840.902
Secundaire arbeidsvoorwaarden	8.890.340	9.137.000	246.660
Voordeel	15.207.939	17.196.000	1.988.061

+ Hogere baten dan begroot	Rekening	Begroting	Afwijking
Bezettingsbijdragen	107.549.042	107.067.000	482.042
Vacaturebijdragen	1.928.467	1.644.000	284.467
Tijdelijke-dienst-opslagen	33.686	0	33.686
Beschikbaarheidsbijdragen	161.370	156.000	5.370
Voordeel	109.672.565	108.867.000	805.565

- Hogere lasten dan begroot	Rekening	Begroting	Afwijking
Overige lasten	2.968.770	0	-2.968.770
Basistraktement	47.533.972	46.515.000	-1.018.972
Pensioenpremies	11.311.889	10.639.000	-672.889
Periodieke verhogingen	28.039.275	27.508.000	-531.275
Eenmalige uitkering	361.092	0	-361.092
Eindejaarsuitkering	6.272.577	6.144.000	-128.577
Vakantietoeslag	6.046.469	5.922.000	-124.469
Kosten beheer en administratie	463.949	442.000	-21.949
Rentelasten	96.132	75.000	-21.132
Proponentenkorting	19.146	0	-19.146
Kosten overgangsmaatregelen	619.095	600.000	-19.095
Nadeel	103.732.365	97.845.000	-5.887.365

- Lagere baten dan begroot	Rekening	Begroting	Afwijking
Woonbijdragen predikanten	5.392.803	6.174.000	-781.197
Nadeel	5.392.803	6.174.000	-781.197

Totaal	Rekening	Begroting	Afwijking
Saldo baten	115.065.368	115.041.000	24.368
Saldo lasten	118.940.305	115.041.000	-3.899.305
Saldo totaal	-3.874.936	0	-3.874.936

Beleid reserves en normering

De Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen voert als beleid om een algemene reserve aan te houden van minimaal 3,4% en maximaal 5% van de begrote uitgaven in het komende boekjaar. Deze reserve dient om tegenvallers te kunnen opvangen die mogelijk ontstaan doordat:

- de kosten van de primaire arbeidsvoorwaarden als gevolg van onderhandelingen in het Georganiseerd Overleg Predikanten hoger uitvallen dan door de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen begroot;
- de kosten van secundaire arbeidsvoorwaarden, de wachtgelden en de overgangsmatregelen hoger uitvallen dan de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen op grond van aannames uit het verleden begrootte. Met name met betrekking tot de wachtgelden zijn grote uitschieters denkbaar;

De reserve dient mede voor de voorfinanciering van de maandelijkse betaling van de traktementen, omdat de traktementen worden uitbetaald, voordat de gemeenten hun bijdragen betalen.

Op grond van de begroting 2022 wordt de norm per ultimo 2021 als volgt worden berekend.

Normering algemene reserve (x € 1,00)	Balans	Balans
	31-12-2021	31-12-2020
Begrote uitgaven komend jaar volgens vastgestelde begroting	130.241.000	123.435.000
Norm	5%	5%
Normbedrag	6.512.050	6.171.750

JAARREKENING 2021

Jaarrekening 2021 centrale kas predikantstraktementen

Balans per 31 december 2021

Activa (x € 1,00)	Ref.	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Vorderingen gemeenten en classes	1	2.342.116	1.418.313
Overige vorderingen	2	6.396	93.162
Liquide middelen	3	13.889.585	19.055.104
Vlottende activa		16.238.097	20.566.579
Totaal activa		16.238.097	20.566.579

Passiva (x € 1,00)	Ref.	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Algemene reserve	4	6.512.050	6.171.750
Reserve restitutie bijdragen	5	3.592.386	7.807.614
Eigen Vermogen		10.104.436	13.979.364
Voorziening wachtgelden PKN	6	2.439.102	2.694.660
Voorzieningen		2.439.102	2.694.660
Kortlopende schulden	7	3.694.559	3.892.555
Totaal passiva		16.238.097	20.566.579

Staat van baten en lasten over 2021

Baten (x € 1,00)	ref.	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Bezettingsbijdragen	8	107.549.042	107.067.000	114.769.267
Tijdelijke-dienst-opslagen	9	33.686	0	0
Vacaturebijdragen	10	1.928.467	1.644.000	1.831.445
Schorsingsbijdragen	11	0	0	0
Beschikbaarheidsbijdragen	12	161.370	156.000	160.715
Bijdragen van gemeenten		109.672.565	108.867.000	116.761.427
Woonbijdragen predikanten	13	5.392.803	6.174.000	6.366.492
Bijdragen van predikanten		5.392.803	6.174.000	6.366.492
Totaal baten		115.065.368	115.041.000	123.127.919

(x € 1,00)		2021	2021	2020
Basistraktement	14	47.533.972	46.515.000	49.187.660
Periodieke verhogingen	15	28.039.275	27.508.000	28.994.831
Vakantietoeslag	16	6.046.469	5.922.000	6.254.487
Eindejaarsuitkering	17	6.272.577	6.144.000	6.487.519
Eenmalige uitkering	18	361.092	0	289.066
Primaire arbeidsvoorwaarden		88.253.385	86.089.000	91.213.563
Tegemoetkoming premie ZVW	19	5.301.272	5.119.000	5.219.501
Bureaunkosten predikant	20	1.555.992	1.586.000	1.631.964
Vakliteratuur en permanente educatie	21	1.186.810	1.173.000	1.238.674
Centrale kosten permanente educatie	22	196.385	595.000	-712.363
Verhuiskosten bij emeritaat/overlijden	23	296.999	350.000	257.499
Jubileumgratificatie	24	190.605	203.000	197.032
Aanvulling AOP eerste jaar	25	4.523	0	0
Overlijdensuitkering	26	43.604	21.000	24.532
Arbodienst	27	114.150	90.000	141.581
Secundaire arbeidsvoorwaarden		8.890.340	9.137.000	7.998.420
Wachtgelden PKN	28	1.044.098	1.885.000	584.460
Wachtgelden		1.044.098	1.885.000	584.460
Uitkering gemiddelde woonbijdragen	29	5.273.501	6.174.000	6.372.909
Uitkering woonbijdragen		5.273.501	6.174.000	6.372.909
Pensioenpremies PFZW	30	8.813.978	8.158.000	8.610.902
Pensioenpremies Aegon	31	2.497.910	2.481.000	2.639.560
Pensioenpremies		11.311.889	10.639.000	11.250.462
Suppleties predikanten	32	619.095	600.000	714.574
Kosten overgangsmatregelen		619.095	600.000	714.574
Proponentenkorting		19.146	0	0
Kosten beheer en administratie	34	463.949	442.000	463.555
Kosten beheer en administratie		463.949	442.000	463.555
Afboeking dubieuze debiteuren	35	4.629	0	0
Uitvoeringskosten AO-uitkeringen PFZW	36	0	0	650
Vergoedingen ex artikel 24-8 GRRP	37	0	0	64.263
Restitutie bijdragen vorig jaar	38	2.964.141	0	0
Overige lasten		2.968.770	0	64.913
Totaal lasten		118.844.172	114.966.000	118.662.856
Saldo uit gewone bedrijfsvoering		-3.778.804	75.000	4.465.063
Saldo rentebaten/lasten	39	-96.132	-75.000	-74.290
Saldo van baten en lasten		-3.874.936	0	4.390.773

Resultaatverdeling

(x € 1,00)	2021	2021	2020
Saldo van baten en lasten	-3.874.936	0	4.390.773
Algemene reserve	340.300	0	-452.700
Reserve restitutie bijdragen	-4.215.236	0	4.843.473

Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht (indirecte methode) (x € 1,00)	Ref.	2021	2020 *
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	<i>nvt</i>	-3.778.804	4.465.063
<i>Aanpassingen voor</i>			
Mutatie voorzieningen	6	-255.558	-892.589
Mutatie in werkkapitaal	1/2/7	-1.035.033	-74.867
Correctie onverwerkt resultaat 2020		8	0
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-5.069.387	3.497.607
Betaalde interest	-/-	96.132	74.290
Kasstroom uit operationele activiteiten		-5.165.519	3.423.317
Netto-kasstroom		-5.165.519	3.423.317
Mutatie geldmiddelen		-5.165.519	3.423.317
* Aangepast voor vergelijkingsdoeleinden.			
Verloop liquide middelen (x € 1,00)		2021	2020
Stand per 1 januari		19.055.104	15.631.787
Mutatie boekjaar		-5.165.519	3.423.317
Stand per 31 december		13.889.585	19.055.104

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2021

Rechtspersoon

De Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen is onderdeel van de Protestantse Kerk in Nederland, gevestigd te Utrecht, Joseph Haydnlaan 2a, een kerkgenootschap dat is ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer 302.58.482.

Beschrijving van activiteiten

De Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen voert de omslagregeling predikantstraktementen uit zoals beschreven in de generale regeling rechtspositie predikanten.

Continuïteit

Dit bestuurlijk en financieel verslag is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Verslaggevingsperiode

Dit bestuurlijk en financieel verslag heeft betrekking op het boekjaar 2021, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2021.

Toegepaste grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn Organisaties Zonder Winststreven die door de Raad voor de Jaarverslaggeving is gepubliceerd (richtlijn RJ 640).

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de Protestantse Kerk in Nederland en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De cijfers over 2020 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2021 mogelijk te maken. Het betreft de volgende herrubriceringen:

1. bijdrage pensioenpremies predikanten
2. betaalde rente.

Activa en passiva worden tegen historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen en niet op basis van voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich zullen voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Een actief of verplichting blijft echter op de balans verwerkt indien transacties niet leiden tot een belangrijke wijziging in de economische realiteit met betrekking tot het betreffende actief of verplichting. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de staat van baten en lasten opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit leidt tot het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Presentatie- en functionele valuta

Deze jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van het kerkgenootschap.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de Beheercommissie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden

opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Vorderingen, overlopende activa en overige activa

Vorderingen worden *bij* eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden *na* eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectievere rentemethode, verminderd met het bijzondere waardevermindingsverlies..

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Eigen vermogen

Het vermogen van de kerk heeft een bijzonder karakter. De Protestantse Kerk in Nederland is gehouden dit vermogen slechts aan te wenden in overeenstemming met de doelstelling waartoe ze in het leven is geroepen. De presentatie van het eigen vermogen in de balans wordt onderscheiden in:

- de Algemene reserve: dit is een egalisatie- en continuïteitsreserve;
- de Reserve restitutie bijdragen: dit is het deel van het eigen vermogen boven het maximum van de Algemene reserve, dat zal worden aangewend om te restitueren aan de gemeenten van de kerk.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Rechten en verplichtingen voortvloeiend uit eenzelfde overeenkomst worden niet in de balans opgenomen indien en voor zover noch de onderneming noch de tegenpartij heeft gepresteerd. Opname in de balans geschiedt wanneer de nog te ontvangen respectievelijk te leveren prestatie en tegenprestatie niet (meer) met elkaar in evenwicht zijn en dit voor de onderneming nadelige gevolgen heeft.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Indien de tijdswaarde van geld materieel is en de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt meer dan een jaar is, worden voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde indien de tijdswaarde van het geld niet materieel is of de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt maximaal een jaar is.

De voorziening wachtgelden is getroffen voor de geschatte verplichtingen na het boekjaar met betrekking tot de wachtgelden die lopen per einde dienstjaar. De berekening is gemaakt op het prijspeil van de wachtgelden ultimo boekjaar zonder dat rekening is gehouden met toekomstige indexerings in het wachtgeld en de premies.

Schulden op korte termijn

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Alle baten en lasten worden verantwoord in de staat van baten en lasten. Dit betekent dat geen rechtstreekse mutaties in het vermogen plaatsvinden, behalve bij stelselwijziging, herstel van fundamentele fouten, herwaardering en niet gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen, voor zover die verantwoord kunnen worden in de 'reserve niet gerealiseerde waardeverschillen beleggingen'.

Bijdragen van gemeenten

De bijdragen bestaan uit bezettingsbijdragen, vacaturebijdragen en beschikbaarheidsbijdragen. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de totale baten tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de staat van baten en lasten verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Opbrengsten uit hoogte van verleende diensten worden in de staat van baten en lasten als totale baten opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden / de tot dat moment verrichte dienstverlening als percentage van de totaal te verrichten dienstverlening / de tot dat moment gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Predikantstraktementen

De beloningen van de predikanten worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen wordt het meerdere opgenomen als overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door de predikanten of van verrekening met toekomstige betalingen door het kerkgenootschap.

Voor de beloningen met opbouw van rechten en sabbatical leave worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan predikanten die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met predikanten.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Rentebaten en -lasten

Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet

van de betreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Toelichting op de balans

Vlottende activa

Vorderingen gemeenten (1) <i>(x € 1,00)</i>	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Debiteuren bijdragen centrale kas	2.342.116	1.418.313
Totaal vorderingen gemeenten	2.342.116	1.418.313

Maandelijks wordt voor ruim € 8,5 miljoen gefactureerd aan de gemeenten aan bijdragen voor de centrale kas onder aftrek van de uitkering gemiddelde woonbijdrage. Aan het eind van het jaar was 2,2% van de gefactureerde bedragen in 2021 nog niet voldaan. De laatste facturering vond plaats op 21 december 2021, vrij kort voor de kerstperiode. Dit kan de toename van het totaal aan openstaande posten verklaren ten opzichte van het jaar eerder.

Overige vorderingen (2) <i>(x € 1,00)</i>	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Teveel uitgekeerde traktementsbestanddelen	315	7.648
Vooruitbetaalde facturen	6.081	61.124
Te ontvangen creditfactuur	0	24.390
Totaal overige vorderingen	6.396	93.162

Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.

Liquide middelen (3) (x € 1,00)	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Stichting Kerkelijk Geldbeheer rekening courant	13.889.585	19.055.104
Totaal liquide middelen	13.889.585	19.055.104

De Beheercommissie heeft bijna € 14 miljoen aan liquide middelen. Hieruit:

- kan een algemene reserve aangehouden worden ter hoogte van 5% van de jaaromzet van de kas;
- kunnen de wachtgelden op basis van kapitaaldekking gefinancierd worden;
- kunnen de verplichtingen in het komende jaar worden betaald, waaronder vooral de uitbetaling van de opgebouwde vakantietoeslag en de restitutie van het overtollig saldo 2020.

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Algemene reserve

Algemene reserve (4) (x € 1,00)	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Stand begin boekjaar	6.171.750	6.624.450
Bij / Af: resultaatbestemming exploitatieresultaat	340.300	-452.700
Stand einde boekjaar	6.512.050	6.171.750

De norm van de algemene reserve is bepaald op minimaal 3,4% en maximaal 5% van de begrote uitgaven van het jaar volgende op het verslagjaar. Omdat ultimo 2021 middelen beschikbaar zijn om te restitueren aan de gemeenten, is het mogelijk de algemene reserve aan te vullen tot het maximum niveau van 5% van de uitgaven in de door de kleine synode vastgestelde begroting 2022.

Reserve restitutie bijdragen (5) (x € 1,00)	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Stand begin boekjaar	7.807.622	2.964.141
Bij / Af: resultaatbestemming exploitatieresultaat	-4.215.236	4.843.473
Stand einde boekjaar	3.592.386	7.807.614

Met betrekking tot exploitatieoverschotten voert de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen het beleid om deze in eerste instantie toe te voegen aan de algemene reserve. Als deze de norm van 5% van de begrote uitgaven van het komende boekjaar heeft bereikt, worden eventuele verdere overschotten toegevoegd aan deze reserve, waaruit de middelen aan de gemeenten kunnen worden gerestitueerd.

Eind 2020 had de Reserve restitutie bijdragen een saldo van ruim € 7,8 miljoen, dat was opgebouwd in de jaren 2019 en 2020. De Beheercommissie heeft besloten dit saldo niet in zijn geheel aan de gemeenten te restitueren in 2021, omdat voor 2021 in verband met de coronacrisis heel zuinig is

begroot en een eventueel negatief saldo goed uit de Reserve restitutie bijdragen gedekt zou kunnen worden. In 2021 is om die reden alleen het saldo 2019 aan de gemeenten gerestitueerd ad € 2.964.141. Deze restitutie heeft grotendeels het negatieve exploitatieresultaat ad € 3.874.936 bepaald.

Resultaatbestemming

Het negatieve exploitatiesaldo van € 3.874.936 muteert op de reserves. Zoals bij punt 4 toegelicht is de Algemene reserve eerst met € 340.300 opgehoogd tot zijn maximale niveau. Dit leidt tot een saldo van € 4.215.236 (= € 3.874.936 + € 340.300). Dit saldo wordt in mindering gebracht op de Reserve restitutie bijdragen, waardoor in deze reserve een bedrag van € 3.592.386 resteert. Dit bedrag zal in 2022 aan de gemeenten worden gerestitueerd naar rato van hun bijdragen in 2020.

Voorzieningen

Voorziening wachtgeld PKN (6) (x € 1,00)	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Stand begin boekjaar	2.694.660	3.587.249
Af: uitk. GR 5-29 (spanningen)	-1.023.972	-1.175.100
Af: uitk. GR 5-29 (ongeschiktheid)	-126.299	-122.480
Af: uitk. GR 5-29 (losmaking na 12 jaar)	-54.573	
Af: uitk. GR 5-31 (tuchtmaatregel)	-2.862	-29.416
Af: uitk. GR 5-32 (AO met verdien capaciteit/2 jaar ziek)	-55.948	-53.814
Af: uitk. GR 5-33 (herstel na AO)	-23.349	-56.941
Af: uitk. GR 5-34 (afloop tijdelijke dienst)	0	850
Af: uitk. GR 5-35 (insolvabiliteit)	-49.725	-37.868
Af: totaal	-1.336.728	-1.474.769
Bij: bijdragen gemeenten (spanningen)	0	13.041
Bij: bijdragen gemeenten (afloop tijdelijke dienst)	0	-490
Bij: bijdragen gemeenten (losmaking na 12 jaar)	66.508	0
Bij: toevoeging t.l.v. exploitatie*	1.014.662	569.629
Bij: totaal	1.081.170	582.180
Stand einde boekjaar	2.439.102	2.694.660

* In verband met indexatie, nieuwe gevallen, mutaties in bestaande gevallen, verschillen in neveninkomsten (lopend jaar en toekomst).

Per 31 december 2021 hebben 33 predikanten recht op een wachtgeld krachtens de wachtgeldregelingen van de Protestantse Kerk in Nederland in de jaren na 2021. Dit aantal is als volgt te specificeren (bij de onderstaande getallen gaat het om aantal personen en niet om fte's).

GRRP artikel	omschrijving	begin 2021	bij	af	eind 2021
29-1-a	Ontheffing wegens spanningen	32	6	-16	22
29-1-b	Ontheffing wegens ongeschiktheid	2	1	0	3
29-1-c	Afloop tijdelijke dienst	0	0	0	0
29-1-d	Werktijdvermindering insolvabiliteit gemeente	1	3	0	4
29-1-e	Vrijwillige losmaking na 12 jaar	0	1	0	1
31	Toepassing tuchtmaatregel	1	0	-1	0
32	Afkeuring met verdien capaciteit	0	0	0	0
32	Losmaking na 2 jaar ziekte	1	0	0	1
33	Herstel uit arbeidsongeschiktheid	2	1	-1	2
	Totaal	39	12	-18	33

Voor de toekomstige verplichtingen is een voorziening opgenomen op basis van de volgende uitgangspunten:

- de wachtgelden worden voor de maximale duur uitgekeerd, zonder rekening te houden met sterftekans;
- de verplichting wordt berekend op basis van het prijspeil 2021;
- de totale verplichting wordt met 19% verminderd vanwege de verwachte verrekening van inkomsten uit arbeid of bedrijf. Het percentage van 19% is het gemiddelde van de laatste drie jaren.
- de totale verplichting is met € 331.134 verminderd vanwege de kostenbesparing die naar verwachting zal worden bereikt door voortijdige beëindiging van wachtgelduitkeringen. Het bedrag van € 331.134 is het gemiddelde van de laatste drie jaren.

De voorziening is op basis van bovenstaande uitgangspunten als volgt te specificeren.

Jaar	GRRP 29-1-a	GRRP 29-1-b	GRRP 29-1-c	GRRP 29-1-d	GRRP 29-1-e	GRRP 31	GRRP 32	GRRP 33	Totaal
	spanningen	ongeschikt	afloop TD	insolv.	12 jaar	tucht	2 jaar ziek	herstel AO	
korter dan 1 jaar									
2022	978.141	190.282	0	70.321	59.783	0	38.043	18.581	1.355.151
1-5 jaar									
2023	711.468	163.742	0	41.098	59.783	0	0	7.242	983.333
2024	372.113	91.337	0	32.593	22.756	0	0	3.629	522.428
2025	270.812	55.063	0	31.401	0	0	0	0	357.276
2026	155.795	0	0	12.121	0	0	0	0	167.916
5 jaar en langer									
2027	20.388	0	0	11.849	0	0	0	0	32.237
2028	0	0	0	1.703	0	0	0	0	1.703
totaal	2.508.717	500.424	0	201.086	142.322	0	38.043	29.452	3.420.044
nevenink. 19%	-476.656	-95.081	0	-38.206	-27.041	0	-7.228	-5.596	-649.808
subtotaal	2.032.061	405.343	0	162.880	115.281	0	30.815	23.856	2.770.236
voortijdig einde									-331.134
voorziening									2.439.102

Kortlopende schulden

De schulden met een betaaltermijn van minder dan één jaar bedragen per ultimo boekjaar als volgt:

Schulden op korte termijn (7) (x € 1,00)	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Te betalen traktementsbestanddelen en vergoedingen	14.607	8.389
Te betalen vakantietoeslag	3.406.195	3.503.789
Te betalen loonbelasting en premie ZVW	0	41.588
Te betalen facturen	251.292	286.885
Te betalen accountantskosten	21.562	19.912
Te betalen aan gemeenten	865	0
Vooruit of teveel ontvangen bijdragen	38	25.618
Overige te betalen bedragen (rente en bankkosten)	0	6.374
Totaal schulden op korte termijn	3.694.559	3.892.555

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na de balansdatum te melden.

Toelichting op de baten en lasten

In onderstaande toelichting zijn factoren uitgedrukt in gehele getallen, terwijl het in werkelijkheid getallen zijn met cijfers achter de komma. Vermenigvuldiging van de factoren leidt om die reden in een aantal gevallen niet tot het exacte bedrag van de baten of de lasten.

Bijdragen van gemeenten

Bezettingsbijdragen (8)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal bijdragen (€)	107.549.042	107.067.000	114.769.267
Aantal fte predikanten	1.225	1.220	1.286
Tarief per fte per jaar (€)	87.762	87.761	89.250

De bezettingsbijdragen zijn € 446.655 hoger dan begroot, doordat er in 2021 gemiddeld 5 fte predikanten meer was dan begroot.

Bovenstaand gemiddelde van 1.225 fte is louter een rekenkundig gemiddelde. In werkelijkheid is er gefactureerd voor de volgende aantallen fte's:

- 1.221,57 fte aan bezettingsbijdragen voor gewone werkzaamheden: € 107.207.721
- 4,31 fte aan bezettingsbijdragen voor hulpdiensten: € 377.919
- 0,73 fte aan bezettingsbijdragen voor tijdelijke diensten: € 64.182
- 3,83 fte 30% korting op de bezettingsbijdrage na 1 jaar ziekte: - € 100.780

Totaal per saldo: € 107.549.042.

Tijdelijke-dienst-opslagen (9)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal bijdragen (€)	33.686	0	0
Aantal fte vacatures	5	0	0
Tarief per fte per jaar (€)	6.687	0	0

Per 1 juli 2021 is het nieuwe beleid voor tijdelijke aanstellingen ingevoerd. Dit beleid houdt in dat gemeenten bij een tijdelijke aanstelling van een predikant een opslag moeten betalen op de bezettingsbijdrage. Bij het opmaken van de begroting 2021 was nog niet bekend of het nieuwe beleid ingevoerd zou worden en per welke datum. Er zijn dus geen opslagen bij een tijdelijke dienst begroot. In werkelijkheid is er vanaf 1 juli 2021 voor 5,04 fte aan opslagen gefactureerd (4,31 fte voor hulpdiensten + 0,73 fte voor tijdelijke diensten).

Vacaturebijdragen (10)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal bijdragen (€)	1.928.467	1.644.000	1.831.445
Aantal fte vacatures	270	230	253
Tarief per fte vacature per jaar (€)	7.146	7.146	7.233

De inkomsten uit vacaturebijdragen zijn € 284.467 hoger dan begroot doordat er in 2021 gemiddeld 40 fte meer vacatures waren dan begroot.

In 2021 is door 5 gemeenten voor een bedrag van € 10.969 gebruik gemaakt van de restitutieregeling als bedoeld in artikel 8 van de omslagregeling. De restitutieregeling is in het leven geroepen voor

gemeenten die in vacaturetijd hoge kosten maken voor tijdelijke vervanging van de vertrokken predikant.

Schorsingsbijdragen (11)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal bijdragen (€)	0	0	0
Aantal fte predikanten	0	0	0
Tarief per fte per jaar (€)	7.146	7.146	7.233

In 2021 hebben colleges voor het opzicht geen predikanten voor bepaalde tijd geschorst.

Beschikbaarheidsbijdragen (12)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal bijdragen (€)	161.370	156.000	160.715
Aantal gemeenten (afgerond op heel getal)	168	162	167
Tarief per gemeente per jaar (€)	960	960	960

Het aantal gemeenten zonder predikant lag in 2021 6 hoger dan begroot, daarom zijn de inkomsten uit beschikbaarheidsbijdragen € 5.370 hoger.

In 2021 is door 3 gemeenten gebruik gemaakt van de restitutieregeling als bedoeld in artikel 9 van de omslagregeling voor een bedrag van € 2.730. De restitutieregeling is in het leven geroepen voor gemeenten die geen eigen vaste predikant hebben, maar wel hoge kosten maken voor voorziening in het pastoraat.

Bijdragen van predikanten

Woonbijdragen predikanten (13)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal bijdragen (€)	5.392.803	6.174.000	6.366.492
Aantal fte predikanten in ambtswoning	682	799	820
Gemiddelde woonbijdrage (€)	7.902	7.727	7.764

In 2021 is een aanmerkelijk bedrag minder aan woonbijdragen ingehouden dan begroot: € 781.197. Hoewel het gemiddelde bedrag aan in te houden woonbijdrage hoger was dan begroot (€ 7.902 i.p.v. € 7.727), was het aantal predikanten met een ambtswoning onder de overgangsregeling voor de woonbijdrage aanmerkelijk lager dan begroot (682 i.p.v. 799).

Tegenover de werkelijke woonbijdragen van de predikanten staat de uitkering van de gemiddelde woonbijdrage aan de gemeenten, die op basis van een raming is vastgesteld. In 2021 is voor een bedrag ad € 119.302 meer aan woonbijdragen bij predikanten ingehouden dan aan gemeenten uitgekeerd. Dit komt omdat in de begroting is uitgegaan van gelijkblijvende traktementen, terwijl in werkelijkheid de traktementen (en daarmee de ingehouden woonbijdragen) zijn gestegen.

Primaire arbeidsvoorwaarden

Basistraktement (14)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	47.533.972	46.515.000	49.187.660
Gemiddeld aantal fte	1.225	1.220	1.286
Bedrag basistraktement (€ per maand)	3.232	3.177	3.187

De uitgaven voor het basistraktement zijn € 1.018.972 hoger dan begroot, omdat het aantal fte predikanten hoger was dan begroot en de traktementen hoger waren dan begroot. Waar de nullijn was begroot, zijn de traktementen op 1 juli 2021 met 2% verhoogd.

Periodieke verhogingen (15)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	28.039.275	27.508.000	28.994.831
Rekenkundig gemiddeld aantal fte	1.225	1.220	1.286
Rekenkundig gemiddeld aantal periodieken	17,09	17,13	17,07
Bedrag van 1 periodiek (€ per maand)	111,57	109,69	110,08

De uitgaven aan periodieke verhogingen zijn € 531.275 hoger dan begroot, omdat het aantal fte predikanten hoger was dan begroot en de traktementen hoger waren dan begroot. Waar de nullijn was begroot, zijn de traktementen op 1 juli 2021 met 2% verhoogd. De overschrijding is iets afgedempt omdat het gemiddeld aantal periodieken iets lager was dan begroot.

Vakantietoeslag (16)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	6.046.469	5.922.000	6.254.487
Toeslagpercentage	8,0%	8,0%	8,0%

De vakantietoeslag is € 124.469 hoger dan begroot, omdat het bedrag aan basistraktementen en periodieke verhogingen hoger was dan begroot.

Eindejaarsuitkering (17)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	6.272.577	6.144.000	6.487.519
Toeslagpercentage	8,3%	8,3%	8,3%

De eindejaarsuitkering is € 128.577 hoger dan begroot, omdat het bedrag aan basistraktementen en periodieke verhogingen hoger was dan begroot.

Enmalige uitkering (18)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	361.092	0	289.066
bedrag per fulltime uitkering	300	0	225
aantal fte uitkering	1.204	0	1.285

Op grond van het besluit van het Georganiseerd overleg predikanten om in navolging van de CAO-rijk een eenmalige uitkering van € 300 per fulltime predikant te verstrekken aan alle predikanten werkzaam op 1 december 2021, is de niet begrote uitgave van € 361.092 ontstaan. In 2020 werd een eenmalige uitkering van € 225 per fulltime predikant verstrekt aan alle predikanten die werkzaam waren op 1 juli 2020.

Secundaire arbeidsvoorwaarden

Tegemoetkoming premie ZVW (19)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	5.301.272	5.119.000	5.219.501
percentage van traktement	7,00%	6,95%	6,70%

Naast de premie die zij betalen aan de zelf gekozen zorgverzekeraar betalen predikanten aan de Belastingdienst de zogenaamde inkomensafhankelijke premie voor de zorgverzekeringswet (ZVW). Voor werknemers wordt deze premie door de werkgever betaald. De premie van de predikant bedroeg in 2021 5,75% van het traktement tot een maximum van € 58.311. Van de kerk krijgt de predikant een tegemoetkoming die net zo hoog is als werkgevers voor werknemers moeten afdragen. Dat was in 2021 7,00% van het traktement tot een maximum van € 58.311. Dit is meer dan de af te dragen premie, maar over de tegemoetkoming moet de predikant inkomstenbelasting betalen. Per saldo heeft de predikant een kostenpost, waar voor een werknemer alle kosten volledig gedragen worden door de werkgever.

Er werd in 2021 € 182.272 meer uitgegeven dan begroot, vooral omdat het heffingspercentage hoger was dan begroot en de traktementen hoger waren dan begroot.

Bureaunkosten predikanten (20)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	1.555.992	1.586.000	1.631.964
bedrag per fulltime vergoeding per jaar	1.272	1.300	1.272
aantal fte vergoeding	1.223	1.220	1.283

Voor de kosten die zij maken voor representatie, bureaubenodigheden, computer en communicatie (telefoon en internet) krijgen predikanten een vaste werktijd afhankelijke vergoeding. In 2021 bedroeg deze € 106 per maand voor een fulltime predikant.

Er werd in 2021 € 30.008 minder uitgegeven dan begroot, vooral omdat het vergoedingsbedrag lager was dan begroot.

Vakliteratuur en permanente educatie (21)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	1.186.810	1.173.000	1.238.674
bedrag per vergoeding per jaar	822	822	822
aantal vergoedingen	1.444	1.427	1.507

Voor de kosten die zij zelf maken voor vakliteratuur en permanente educatie krijgen predikanten een vaste werktijd onafhankelijke vergoeding. In 2021 bedroeg deze € 68,50 per maand per predikant, ongeacht het werktijdpercentage.

Er werd in 2021 € 13.810 meer uitgegeven dan begroot, omdat het aantal vergoedingen iets hoger was.

Centrale kosten permanente educatie (22)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	196.385	595.000	-712.363

Naast de kosten die de predikant zelf maakt voor permanente educatie betaalt de kerk ook een deel van de kosten. Hierbij gaat het om de kosten van de:

- primaire nascholing (mentoraat en Hydepark)
- voortgezette nascholing (PThU, Hydepark, supervisie en specialisaties)
- de organisatie van de permanente educatie door de Dienstenorganisatie.

Deze kosten worden volgens een afgesproken sleutel verdeeld over de algemene kas (quotum) en de centrale kas predikantstraktementen. Over 2021 kreeg de Beheercommissie van de Werkgroep Permanente Educatie van de Dienstenorganisatie een factuur van € 196.385, terwijl een bedrag van € 595.000 begroot was. De Werkgroep Permanente Educatie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de permanente educatie. De verantwoording wordt gedaan via het bestuurlijk en financieel verslag van de Dienstenorganisatie. Het bedrag is evenals in vorige jaren lager dan begroot, omdat het gebruik van de regeling in 2021 kennelijk aanmerkelijk lager was dan geraamd. Het negatieve bedrag in de rekening 2020 bestond uit € 202.777 reguliere kosten minus een eenmalig restitutie van € 915.140 als afrekening van de jaren 2012-2017.

Verhuiskosten bij emeritaat/na overlijden (23)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	296.999	350.000	257.499
Aantal declaraties	33	41	30
Gemiddeld bedrag per declaratie (€)	9.000	8.537	8.583

De kosten voor de vergoeding van de verhuiskosten bij emeritaat en na overlijden lagen in 2021 € 53.001 onder het niveau van de begroting. Dit wordt verklaard doordat er minder declaraties waren dan begroot.

De gemiddelde declaratie van € 9.000 bestaat voor € 5.818 uit de vergoeding van herinrichtingskosten en voor € 3.182 uit de vergoeding van de kosten van de verhuizer.

Jubileumgratificaties (24)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	190.605	203.000	197.032
Aantal declaraties	49	60	51
Gemiddeld bedrag per gratificatie (€)	3.890	3.383	3.863

In 2021 is € 12.395 minder aan gratificaties uitgegeven dan begroot. Dit wordt vooral verklaard doordat er minder gratificaties zijn toegekend dan begroot. Daar staat tegenover dat het bedrag per gratificatie hoger was dan begroot. De hoogte van de gratificatie wordt bepaald door de gemiddelde werktijd in de jubileum periode, de hoogte van het traktement op de jubileumdatum en het uitkeringspercentage bij het jubileum (70% van het fulltime maandbedrag aan basistraktement, periodieke verhogingen en vakantietoelage bij 25 jaar, 100% bij 40 jaar). In 2021 waren er 8 gratificaties bij 40 dienstjaren en 41 gratificaties bij 25 dienstjaren.

Aanvulling AOP eerste jaar (25)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	4.523	0	0
Aantal declaraties	1	1	0
Gemiddeld bedrag per declaratie (€)	4.523	0	0

Als een predikant binnen een jaar na het begin van de ziekte wordt afgekeurd, wordt de 70%-arbeidsongeschiktheidsuitkering van Aegon tot het eind van het eerste ziektejaar aangevuld tot 100%. In 2021 is er 1 afkeuring binnen het eerste jaar van ziekte voorgekomen.

Overlijdensuitkeringen (26)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	43.604	21.000	24.532
Aantal declaraties	2	1	1
Gemiddeld bedrag per declaratie (€)	21.802	21.000	24.532

Als een predikant overlijdt, hebben de nabestaanden recht op de overlijdensuitkering gelijk aan het traktement in de rest van de maand van overlijden en drie maanden daarna. In 2021 zijn twee dienstdoende predikanten overleden, waarvoor een overlijdensuitkering is uitbetaald.

Arbodienst (27)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	114.150	90.000	141.581
- Basistarief aansluiting Perspectief (€)	20.219	21.000	20.696
- Declaratie consulten en administratie (€)	93.931	69.000	120.885

In 2021 lagen de kosten voor de arbodienst € 24.150 boven het niveau van de begroting, maar € 27.431 onder het niveau van de kosten in 2020. Naast het basistarief van € 20.219 werd voor 5 gevallen € 6.957,50 uitgegeven aan arbeidsdeskundige onderzoeken. Deze onderzoeken worden gedaan om beter te kunnen adviseren over reïntegratie in eigen werk of over een vervroegde keuring. Het resterende bedrag van € 86.973 is uitgegeven voor consulten bij de bedrijfsarts en voor de begeleiding door de verzuimconsulent.

In 2021 liepen 64 ziektegevallen bij de arbodienst, waarvan er 28 al liepen van vóór 2021. De kosten van de arbodienst bedragen per ziektegeval € 1.784 per jaar. Per verzekerde predikant bedragen ze € 75 per jaar.

Wachtgelden

Wachtgelden PKN (28)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	1.044.098	1.885.000	584.460
Toevoeging aan Voorziening wachtgelden PKN	1.014.662	1.835.000	569.629
Kosten re-integratiebeleid	29.436	50.000	14.831

Onder punt 6 (Voorziening wachtgelden PKN) is een nadere specificatie gegeven van de uitgaven voor wachtgelden in 2021 en van de toekomstige verplichtingen.

De kosten voor de wachtgelden zijn in 2021 aanmerkelijk lager dan begroot. De oorzaken hiervan zijn onder meer de volgende.

- De verwachte extra instroom door versoepeling van de criteria voor werktijdvermindering van de predikant wegens insolventie van de gemeente heeft niet plaatsgevonden. Er zijn 3 uitkeringen voor dit doel toegekend.
- De verwachte extra instroom door de invoering van de 12-jaars-regeling heeft niet plaatsgevonden. In 2021 is uitkering voor dit doel toegekend.
- De kosten voor de overige wachtgelden waren lager dan geraamd.
- Bij de vorming van de Voorziening wachtgelden wordt rekening gehouden met de kostenbesparing die verwacht mag worden doordat uitkeringen vroegtijdig worden beëindigd.

De re-integratiekosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- € 13.431 voor de kosten van loopbaan-assessments, waardoor de betrokkenen een beter gefundeerde keuzes kunnen maken met het oog op hun loopbaan;
- € 10.214 voor de kosten van re-integratie-bevorderende activiteiten (cursus, coaching, therapie)
- € 4.953 voor trainingen (hersteltraining en sollicitatietraining);
- € 838 voor vergoedingen van reiskosten voor gesprekken met de re-integratie-adviseur.

Uitkering gemiddelde woonbijdragen

Uitkering gemiddelde woonbijdragen (29)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	5.273.501	6.174.000	6.372.909
Tarief gemiddelde woonbijdrage	7.727	7.727	7.776
Aantal fte predikanten in ambtswoning	682	799	820

In 2021 werd € 900.499 minder aan gemiddelde woonbijdragen uitgekeerd dan begroot, omdat er veel minder predikanten met een ambtswoning waren dan begroot.

In 2021 betaalde de Beheercommissie voor € 5.273.501 uit aan gemiddelde woonbijdragen, terwijl van predikanten een bedrag aan woonbijdragen werd ontvangen van € 5.392.803. Het saldo van € 119.302 betreft een afwijking van 2,21% en is een opbrengstenpost voor de kas.

Pensioenpremies

Pensioenpremies PFZW (30)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	8.813.978	8.158.000	8.610.902
Totale premie	17.955.061	16.627.000	17.550.185
Bijdrage van de predikanten	-9.141.083	-8.469.000	-8.939.283
Percentage totale premie	25,00%	23,50%	23,50%
Aandeel gemeenten in de premie	12,36%	11,53%	11,53%
Aandeel predikanten in de premie	12,64%	11,97%	11,97%
Franchise	13.111	12.297	12.770

De pensioenpremie voor Pensioenfonds Zorg & Welzijn is € 655.978 hoger dan begroot vanwege de gestegen traktementen, het hogere aantal fte predikanten en het hogere percentage pensioenpremie.

Pensioenpremies Aegon (31)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	2.497.910	2.481.000	2.639.560
Percentage totale premie	2,93%	2,93%	2,93%

De premie voor Aegon was € 16.910 hoger dan begroot vanwege de gestegen traktementen en het iets hogere aantal fte predikanten.

Kosten overgangsmatregelen

Suppleties predikanten (32)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	619.095	600.000	714.574
Aantal predikanten met suppletie	412		463
Gemiddeld bedrag per predikant (€)	1.503		1.543

Bij de invoering van de nieuwe traktementsregeling op 1 januari 2005 is voor predikanten een overgangsmatregel getroffen waardoor zij er ten opzichte van hun traktement in de voormalige kerkeigen regeling (NHK, GKN en ELK) netto niet op achteruit zouden gaan. Omdat de top van de hoogste hervormde en gereformeerde schaal hoger was dan de top van de protestantse schaal is aan een groot aantal predikanten een suppletie toegekend (de zogenaamde primaire suppletie). In de jaren tot en met 2009 werd de suppletie ook nog toegekend aan predikanten die op de termijn van vijf jaren hun inkomensperspectief zagen afnemen (de zogenaamde ingroei suppletie). De hoogte van de suppletie wordt met de traktement-ontwikkeling geïndexeerd. Door pensionering en ontheffing van het ambt neemt het aantal predikanten met een suppletie af. In 2005 hadden 1.170 predikanten een suppletie. In 2021 waren er nog 412 predikanten met een suppletie.

Kosten proponentenkorting

Proponentenkorting (33)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	19.146	0	0
Aantal fte proponenten met korting	3	0	0
Gemiddeld bedrag per predikant (€)	6.687	0	0

Bij het nieuwe beleid voor tijdelijke aanstellingen is tegelijkertijd een maatregel getroffen om de positie van proponenten op de arbeidsmarkt van predikanten te verbeteren. Onder de omslagregeling predikantstraktementen zijn alle predikanten even duur. Proponenten met weinig ervaring hadden hierdoor een achterstand op de arbeidsmarkt. Vanaf 1 juli 2021 wordt aan gemeenten die een proponent beroepen gedurende 4 jaar een korting gegeven op de bezettingsbijdrage van € 6.687 per fulltime beginnend predikant per jaar. De nieuwe regeling is toegepast op de 14 proponenten die op of na 1 juli 2021 in het ambt van predikant zijn bevestigd. Omdat bij het opmaken van de begroting nog niet duidelijk was of de proponentenkorting zou worden ingevoerd en met ingang van welke datum, zijn er geen kosten begroot. Er zijn uiteindelijk kosten gemaakt voor 2,86 fte aan korting op jaarbasis.

Kosten beheer en administratie

Kosten beheer en administratie (34)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	463.949	442.000	463.555
Aantal fte einde jaar voor traktementen	4,35	4,17	4,17
Specificatie lasten (€):			
Loonkosten, incl. sociale lasten/pensioenpremie	327.024	287.000	281.147
Doorberekening PLD:			
- huisvesting	21.756	30.000	12.849
- financiën	0	6.000	6.000
- automatisering	56.017	42.000	34.590
- facilitaire zaken	13.776	19.000	34.097
- inzet personeel afdeling financiën	0	9.000	0
Deskundigheidsbevordering personeel	0	0	0
Onderhoud software	27.000	27.000	26.169
Afschrijving software	2.995	4.000	
Accountantskosten	18.358	16.000	19.137
Reis-, verblijf- en vergaderkosten	1.211	3.000	1.830
Diversen	0	4.000	0
Implementatie werkdruk en continuïteitsrisico's	0	0	50.884
Betalingsverkeer en betalingsverschillen	235	0	563
Contributies en abonnementen	114	0	501
Ontvangen bijdragen voor dienstverlening	-4.538	-5.000	-4.212

De medewerkers van het bureau zijn in dienst van de Dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland. De Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen heeft zelf geen personeel in dienst.

In 2021 heeft de Dienstenorganisatie de daadwerkelijke loonkosten in rekening gebracht. De kosten voor huisvesting, automatisering en facilitaire dienstverlening zijn in het overgangsjaar 2021 zodanig doorbelast dat zij samen met de loonkosten gelijk zijn aan de door de Beheercommissie begrote kosten voor het werk van de Dienstenorganisatie in 2021. De begroting 2021 werd opgemaakt op een moment, waarop nog niet duidelijk was hoe de nieuwe ondersteuning van de Dienstenorganisatie er in 2021 zou gaan uitzien.

Ten onrechte zijn in 2021 de kosten ad € 22.868,11 die het gevolg waren van het uitfaseren van oude softwareprogramma's, aan de Beheercommissie doorbelast. In 2022 zullen die aan de commissie worden terugbetaald.

De bijdragen voor dienstverlening worden betaald door de Evangelisch-Altreformierte Kirche, voor wie de Beheercommissie als tussenpersoon optreedt naar Aegon en het Pensioenfonds Zorg & Welzijn.

Overige lasten

Afboeking dubieuze debiteuren (35)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	4.629	0	0

Bij de overgang van de oude naar de nieuwe software voor de boekhouding bleken er 5 zeer oude openstaande posten te bestaan van gemeenten die moesten bijdragen in de kosten van een wachtgeld. Besloten is deze af te boeken ten laste van de exploitatierekening.

Uitvoeringskosten AO-uitkeringen PFZW (36)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	0	0	650

Bij de overdracht van de pensioenvoorziening van het Pensioenfonds Predikanten naar het Pensioenfonds Zorg & Welzijn zijn 130 lopende arbeidsongeschiktheidsuitkeringen overgegaan naar het Pensioenfonds Zorg & Welzijn. Na de overdracht van de pensioenvoorziening is tussen de Protestantse Kerk in Nederland en het Pensioenfonds Zorg & Welzijn afgesproken dat de Protestantse Kerk in Nederland de herkeuring van deze predikanten bewaakt en financiert. In 2021 heeft geen herkeuring plaatsgevonden.

Vergoedingen ex artikel 24-8 GRRP (37)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	0	0	64.263
Aantal vergoedingen	0	0	1

Op grond van artikel 24-8 van de generale regeling rechtspositie predikanten kan een gemeente die te maken heeft gehad met de situatie dat een college voor het opzicht tijdens de behandeling van een tuchtzaak de werkzaamheden van de predikant heeft opgeschort, vragen om gedeeltelijke vergoeding van de kosten die de gemeente in deze periode voor de predikant heeft gemaakt. In 2021 is hier geen sprake van geweest.

Restitutie bijdragen vorig jaar (38)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	2.964.141	0	0

In 2021 heeft de Beheercommissie aan de gemeenten het overschot van de centrale kas, zoals dat bestond per ultimo 2019 aan de gemeenten gerestitueerd, in totaal € 2.964.141. De gemeenten ontvingen als korting op de factuur van september 2021 2,5326% van de bijdragen, die zij in 2019 verschuldigd waren, retour.

Betaalde rente (39)	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
Totaal lasten (€)	96.132	75.000	74.290

De Beheercommissie beschikt over bijna € 14 miljoen aan liquide middelen om redenen zoals toegelicht bij punt 3. Rekening houdend met de termijn, waarop de middelen beschikbaar moeten zijn, kunnen deze middelen gesteld worden op spaarrekeningen of deposito's. In 2021 waren de rentepercentages op de spaarrekeningen negatiever dan verwacht bij het opmaken van de begroting, waardoor de Beheercommissie over 2021 een bedrag van € 96.132 aan rente heeft moeten betalen.

Vaststelling

De kleine synode van de Protestantse Kerk in Nederland heeft het financieel verslag over het boekjaar 2021 behandeld en vastgesteld in de vergadering van 24 juni 2022.

Utrecht, 18 mei 2022

B. Keddeman, voorzitter,
drs. A.J. Schaap RA, vice-voorzitter,
C. de Heer,
mr. drs. T.G.H. Spruyt,
A. van Toorn

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

Zie volgende pagina.

Statutaire bepaling resultaatbestemming

In de statuten van de Protestantse Kerk in Nederland zijn geen bepalingen inzake resultaatbestemming opgenomen voor de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Beheercommissie van de centrale kas predikantstraktementen
van de Protestantse Kerk in Nederland

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van de centrale kas predikantstraktementen te Utrecht (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de centrale kas predikantstraktementen per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2021;
- 2 de staat van baten en lasten over 2021;
- 3 het kasstroomoverzicht; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de centrale kas predikantstraktementen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de Beheercommissie voor de jaarrekening

De Beheercommissie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'. In dit kader is de Beheercommissie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de Beheercommissie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de Beheercommissie afwegen of de centrale kas predikantstraktementen in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de Beheercommissie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de Beheercommissie het voornemen heeft om de centrale kas predikantstraktementen te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De Beheercommissie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de centrale kas predikantstraktementen haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de centrale kas predikantstraktementen;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de Beheercommissie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door de Beheercommissie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de centrale kas predikantstraktementen haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaaf zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Beheercommissie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amstelveen, 11 juli 2022

KPMG Accountants N.V.

J.L.C. van Sabben RA